

Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. Güneş'e en yakın gezegen ve en küçük gezegen Merkür'dür.

Cevap: E

2. Kıta sahanlığı izohipslerin birbirine en çok yaklaştığı yani eğimin en fazla olduğu alanlarda daha fazladır. Bu açıklamaya en uygun yer II - V nolu alanlar arasındadır.

Cevap: B

3. Güneş ışınları;

21 aralıkta 23° 27 dakikalık güney enlemine, 21 haziranda 23° 27 dakikalık kuzey enlemine dik gelir.

Bu iki tarih arası 180 gündür.

180 günde; 23°27 dakika + 23° 27 dakika =46° 54 dakikalık enlem kateder.

Dakikaya çevirirsek ; 46 x 60 = 2760 dakika

2760 + 54 = 2814 dakika

2814 : 180 = 15 dakika 30 saniye kabul edilir.

Yani Güneş ışınlarının dik geldiği yerler 4 günde 1 derece değişim yapar. Bu, günde yaklaşık 15 dakikaya tekabül eden bir durumdur.

Cevap: E

4. Soruda verilen bilgiler Merkator projeksiyonuna aittir.

Polikonik projeksiyon: Her biri sırasıyla ayrı bir paralele teğet ve yine her biri ayrı bir merkezi meridyene sahip olan yüzey parçalarının topluluğu olarak düşünülmüştür.

Globular projeksiyon: Yarı küreleri göstermek için kullanılır. Merkezi meridyen Ekvator ve yarımküreyi çevreleyen daire eşit olarak bölümlere ayrılır ve bu bölümler yaylarla birleştirilir.

Hammer: Paralellerin kutuplara, meridyenlerin kenarlara doğru hafifçe sıklaştığı, dünya haritasının çizimine en uygun projeksiyon olarak gösterilen ve Aitoff'un Zenital - Eküidistant karakterli projeksiyonundan uyarlanmış projeksiyondur.

Bonne projeksiyon: Sadece alt paralelin yarıçapı enleme göre hesap edilir. kutup noktasına göre yapılan eşit aralıklı bölümlerden geçirilmek suretiyle diğer paraleller iç içe, eşmerkezli daireler olarak çizilir.

Cevap: B

5. Soruda verilen alanlar çevresi yüksek kütlelerle kaplı alçak alanlar olduğu için yağışı 300 mm ile 400 mm arasında olan yerlerdir. Ancak Fethiye, özellikle cephe yağışları nedeni ile yağış miktarı fazla yerler arasındadır.

Cevap: A

6. Tropikal siklonlar ekvatorial doldurum kuşağı çevresinde gelişir. Ekvator'dan 5 - 6 derece kuzey ya da güneyde okyanuslar üzerinde oluşur. Büyük Britanya'nın kuzeyi de orta kuşağın bitme bölgesidir.

Cevap: A

7. Türkiye verilen hava tiplerinin hepsinden etkilenir. Ancak hava kütleleri Akdeniz kuşağında enlem ve denizellik etkisiyle değişik özellikleri kaybedip yeni bir karakter oluşturur. Bu da Akdeniz cephesine bağlı hava tipleri olarak ifade edilir.

Cevap: E

8. Tropikal yağış rejimi özellikle savan ikliminde görülen yağış rejimidir. Dolayısıyla bölgede bu yağış rejiminin oluşmasında güneş ışınlarının geliş açısı kadar 30° dinamik yüksek basınç da etkilidir.

Tamamıyla güneşin denetiminde olan yağış rejimi 0 - 10 derece enlemleri arasında görülen ekvatorial yağış rejimidir.

Cevap: A

9. Kızılkum Asya içlerinde yüksek basınçtan değil karasallık yani nem eksikliğinden oluşmuş bir çöldür.

Cevap: B

10. Metamorfizmaya uğrayan taşlarda sıkışma artacağı için yoğunlukları, kayganlıkları ve parlaklıkları artmaktadır.

Cevap: B

11. Soruda açıklaması verilen yer şekli monadnocktur.

Neck: Volkan bacasını dolduran volkanik konglomeraların ve lavların sonraki aşırımla ortaya çıkması sonucu oluşan çıkıntıdır. Dom: Kubbe şeklindeki tek antiklinallerdir. Mesa: Yatay bir alanda aşırımdan arta kalmış üstü yatay sert bir tabaka ile aşırımdan korunmuş tepedir.

Cevap: A

12. Kıyı derinliğinin fazla olduğu alanlarda dalga birikim şekli olan kıyı kumullarına rastlamak pek mümkün olmamaktadır. Dolayısıyla haritada I numaralı alan Doğu Karadeniz kıyı şeridinde kıyı kumullarına daha az rastlanılacağı söylenebilir.

Cevap: A

13. Kalker içindeki magnezyum, kayacın suya karşı direncini artırıp şeklin korunmasını sağlar.

Cevap: E

14. Podzolleşme: A horizonunda kalması sonucu toprağın gri bir renk almasıdır.

Lateritleşme: Silisin yıkanması demir ve alüminyum oksitlerin yüzeyde kalmasıdır.

Alkalileşme: Sodyum tuzunun yüzeyde birikmesi sürecidir.(solonizasyon)

Kireçlenme: Kalsiyumun B horizonunda birikme sürecidir. (kalsifikasyon)

Cevap: E

15. Kilimanjaro Dağı Afrika'da Tanzanya'nın kuzeydoğusunda 5895 metre yükseklikte bir stratovolkandır.

Cevap: E

16. Ürgüp - Göreme çevresinde üzerine üzüm ve patates tarımı yapılan kumlu toprak olan regosollere daha fazla rastlanmaktadır.

Cevap: A

17. Kap alemi: Afrika'nın en güneyinde bulunan bu bölge Akdeniz ikliminin özelliklerini gösterir. En küçük flora alemi olan Kap 8560 bitki türü içerir. Güney Afrika Cumhuriyeti'nin tamamını kaplar.

Holarktik âlem(Boreal): Flora âlemlerinin en büyüğüdür. Dünyanın yarısına yakını holoarktik alemi oluşur.

Cevap: D

18. Tundralar yüksek enlemlerde görülen yosunsu ve li-kensi bitkilerdir. Yeni Zelanda Güney Yarım Küre'nin orta kuşağına denk gelir. Bu nedenle tundralara rastlanmaz.

Cevap: E

19. Katran ardıcı garig formasyonuna ait bir bitkidir ve çoğu Akdeniz ülkelerinde görülür. Endemik tür özelliği göstermez.

Cevap: E

20. Tortul kayaçların, metamorfizmaya uğramaları sonucu ortaya çıkan sulara, rejenere su denir.

Cevap: A

21. Solum katı: Asıl toprak katı denilen A ve B horizonlarından oluşan kısımdır. Gerçek toprak katı diye bilinir.

Cevap: A

22. İki kıtasal levhanın uzaklaştığı alanlarda, çöküntü hendekleri (Rift), volkanizma, deprem ve sıcak su kaynakları meydana gelir. Doğu Afrika, Kızıldeniz, Kaliforniya Körfezi iki kıtasal levhanın birbirinden uzaklaşmasına örnek olarak oluşan yerlerdir. Ancak kıvrımlı dağ sistemi (antiklinal - senklinal sistemi) iki kıtasal levhanın birbirine yaklaştığı alanlarda meydana gelmektedir.

Cevap: A

23. Günz, mindel, riss ve würm Kuvaterner'de yaşanan buzul dönemleridir. Jura ise Mezozoik'e ait bir alt devirdir.

Cevap: E

24. Kimyasal tortul kayaçlar, suda eriyik tuzların ve minerallerin kimyasal süreçler sonucunda çökmesiyle oluşurlar ve bu nedenle bazen çökeller olarak da adlandırılırlar. Çökelpmenin temel şartı, maden tuzları içeren suyun aşırı doygunluğa erişmesidir. Kalsit, kalker (kireç taşı), jips (alçı taşı), kayatuzu, anhidrit, traverten, dolomit, sileks(çakmak taşı) önemli örneklerdir. Turba ise organik tortul kayaçlardandır.

Cevap: E

25. Çöküntü depremler, yer altında bulunan tuz, jips gibi suda kolay çözünen minerallerin eriyerek meydana getirdiği boşlukların çökmesiyle meydana gelen depremlerdir. Etki alanları dardır. Daha çok Akdeniz çevresindeki ülkelerde etkilidir.

Cevap: B

26. Dünya nüfusunda ilk 10 ülke sırasıyla; Çin, Hindistan, ABD, Endonezya, Brezilya, Pakistan, Nijerya, Rusya, Bangladeş, Japonya'dır.

Cevap: C

27. • **Meriç:** (Türkiye – Yunanistan)
• **Arpaçay:** (Türkiye – Ermenistan)
• **Asi:** (Türkiye – Suriye)
• **Hezil:** (Dicle kolu, Türkiye – Irak)
• **Mutlu Deresi:** (Türkiye – Bulgaristan)
• **Afrin Çayı:** (Türkiye – Suriye)
• **Aras Nehri:** (Türkiye – Azerbaycan – İran – Ermenistan)

Fırat Nehri sınır belirlemede kullanılan akarsulardan biri değildir.

Cevap: D

28. 2020 yılı TÜİK verilerine göre en fazla göç veren beş il sırasıyla İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa ve Antalya'dır.

Cevap: E

29. Türkiye'de yağ üretiminde en çok kullanılan tarım ürünü ayçiçeğidir.

Cevap: D

30. Üçüncü tarım devrimi 1950'lerde ortaya çıkmıştır. Temel amaç verimliliklerdir. Verimde var olan alandan maksimum üretimi sağlamaktır. Bu dönem orman ve meralarında önem kazandığı dönemdir. Bu alanları tarlaştırmak diye bir uygulama yoktur.

Cevap: C

31. İran önemli demir üreticisi ülkeler arasında gösterilemez.

Cevap: E

32. Türkiye'de ilk yüksek hızlı tren seferleri Ankara ile Eskişehir arasında başlamıştır. Daha sonra Konya'ya açılmış ve sonrasında da İstanbul ve Kocaeli faaliyetine geçmiştir.

Cevap: A

33. Hidroelektrik depolanamaz. Üretilirken kullanılır. O yüzden bir hidroelektrik santral herhangi bir nedenle üretime ara verirse depo edilmiş elektrik olmadığından elektrik kesintisi olur. Bu da dezavantaj olarak kabul edilir.

Cevap: C

34. ABD, Avrupa, Japonya ve Çin önemli sanayi üretim alanlarıdır.

Cevap: A

35. Hindistan'a özellikle Budizmle ilgili ritüelleri, yaşayışı ve tapınakları görmeye gidilmektedir. Arabistan, Müslümanların ziyaret etmesi farz olan bir yerdir (Hac). Türkiye İzmir'de Meryem Ana, genelde birçok kilise ve Mevlana bu anlamda gidilen yerlerdendir. Vatikan, Hristiyanların merkezi durumundadır. Ancak İngiltere'de böyle bir durum söz konusu değildir.

Cevap: C

36. Biga ve Gelibolu yarımadaları sahip olduğu engebe durumuna, ulaşım yollarına sapa kalmasına ve millî park olmasına bağlı olarak seyrek nüfuslanmasında hem doğal hem beşeri koşullar birlikte etkili olmuştur.

Cevap: A

37. 26 Eylül 2020'de millî park ilan edilen Hakkâri Cilo ve Sat Dağları Millî Parkı son millî parktır.

Cevap: C

38. Esendere sınır kapısı Türkiye ile İran'ı bağlamaktadır.

Cevap: E

39. Greenpeace çevre örgütü ülkelerin değil kişilerin üyeliği ile çalışan bir örgüttür

Cevap: A

40. Taş kömürü yatakları Paleozoik'te, petrol ve doğal gaz yatakları Tersiyer'de oluştuğu için taş kömürü kanıt olarak gösterilebilir.

Cevap: C

41. Hollanda'da ortalama yükseltinin oldukça az olması ve iklim koşullarının uygun olmamasına bağlı olarak kayak turizminin gelişeceği söylenemez.

Cevap: C

42. Almanya'nın Birleşmiş Milletler Örgütünde veto hakkı bulunmamaktadır.

Cevap: A

43. Nil Nehri'nin taşma zamanının hesaplanması Mısır Medeniyeti'nin astronomi ve geometri alanlarında gelişmesine katkı sağlamıştır.

Cevap: A

44. Jeotermal Enerji: Sıcak suyun buharından enerji elde etmedir. Temiz enerji kaynağıdır. İlk sırada ABD yer alırken onu Filipinler ve Endonezya izler.

Cevap: A

45. Soruda bilgileri verilen yer altı kaynağı Asbest(Amyant)'tir.

Cevap: A

46. Metaller: Hematit, pirit, krom, nikel, alüminyum, bakır, altın, gümüş.

Metal Olmayanlar: Petrol, taş kömürü, fosfat, potas, elmas, yakut.

Cevap: E

47. Karaların Kuzey Yarım Küre'de fazla olması buna bağlı nüfuslanma ve şehirleşmeyi artırmıştır. Bu durum ticaretin Kuzey Yarım Küre'de yoğunlaşmasına neden olmuştur.

Cevap: D

48. Viyana: Avrupa'nın en önemli kültür ve sanat merkezlerinden biridir. Müziğin başkenti olarak kabul edilen şehirde opera ve tiyatro öne çıkmaktadır.

Cevap: A

49. Macellan Boğazı, Güney Amerika'nın güneyinde yer almaktadır. Arjantin ve Şili toprakları içerisinde yer almaktadır. Büyük Okyanus ile Atlas Okyanusu'nu birbirine bağlar. 1914 yılında Panama Kanalı'nın açılması ile birlikte önem kaybetmiştir.

Cevap: C

50. İlk petrol boru hattı 1865 yılında ABD'de Pensylva-nia'da döşenmiştir. Petrol boru hattında ABD birinci iken onu Rusya izler. İlk doğal gaz boru hattı ise 1931 yılında ABD'de Texas - Chicago arasındadır. Dünya-nın en uzun doğal gaz nakil boru hattı ise ABD - Alas-ka gaz nakil hattıdır

Cevap: A

51. Özerk: Egemenlik hakları bir üst egemen güç vasıta-sıyla anayasal olarak denetlenebilen dış ilişkiler hariç egemenlik yetkisini sınırları dâhilinde kullanan devlet-lerdir.

Konfederasyon: Üye devletlerin uluslararası egemen-liklerine müdahale etmeyen, bazı sınırlı konularda or-tak hareket eden devletlerdir.

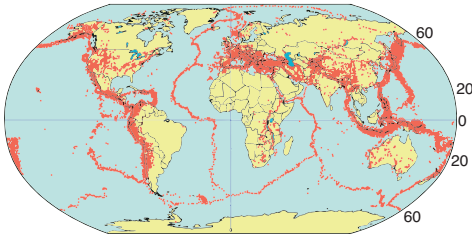
Eksklav toprak ise, siyasi olarak bağlı olduğu bölgeye coğrafi açıdan bağlı olmayan, bu bölge ile arasında başka bir siyasi bölge bulunan siyasi bölgedir

Cevap: D

52. İber Yarımadası üzerinde Portekiz ve İspanya ülkeleri yer almaktadır.

Cevap: A

53. Aşağıdaki haritada dünya üzerindeki deprem alanları gösterilmiştir.

Cevap: A

54. Soruda özellikleri verilen ülke Brezilya'dır.

Cevap: B

55. Antarktika ortalama 2000 metrelik bir dağ sistemi-ye kaplıdır. Bu dağlar, üzerinde bir o kadar kalın buz kütleleriyle kaplı olunca kıta dünyanın en yüksek kı-tası durumuna gelmektedir. Avrupa'da sıcak okyanus akıntıları nedeni ile çöl oluşmamıştır. Nüfusu en az olan kıta, Okyanusya, altın rezervi en fazla olan kıta ise Afrika'dır.

Cevap: E

56. Kıta Aşırı Hatlar: Kıtanın bir ucundan diğer ucuna giden hatlardır. Moskova ile Pasifik'teki Vladivostok kentini bağlayan Trans - Sibiryâ demiryolu ile Montre-al ile Vancouver'i bağlayan Canadian Pasifik bulunur.

Cevap: A

57.

Ekvator'un üzerinden geçtiği ülkeler		
Afrika kıtasında	Asya kıtasında	Amerika kıta-sında
• Gabon, Kongo	• Maldivler	• Ekvator
• D. Kongo Cumhu-riyeti	• Endonezya	• Kolombiya
• Uganda		• Brezilya
• Kenya, Somali		

- Myanmar Yengeç Dönencesi üzerinde bulunan ülkelerdendir.

Cevap: E

58. Kanada ve Avustralya Batı Kültür Bölgesi'nde yer almaktadır.

Cevap: A

59. Soruda bilgileri verilen kişi Marco Polo'dur.

Cevap: A

60. Hava Hakimiyet Teorisi'ne göre, bir milletin dünya hâ-kimiyetini elinde tutabilmesi için havada üstünlük sağ-layan güçlü bir hava filosuna sahip olması gerekir. Bu görüşün en güçlü savunucuları ABD ve İngiltere'dir.

Cevap: A

61. 2018 programında konuların liste halinde ele alınması, bağlantıların ilişkilendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu durum da ilişkilendirmelerle ilgilidir.

Cevap: A

62. Coğrafya 2018 Öğretim Programı'nda kök değerler yer almaktadır. Ancak "yansıtıcı düşünme" bir kök değer olarak tanımlanmaktadır.

Cevap: E

63. Verilen pasajda fosil yakıtların insan eliyle kullanılmasının doğaya etkisi yer almakta ve kanıtlarla desteklenmektedir.

Cevap: C

64. Demografik yapı elemanlarının kavram haritası ile yapılandırılması etkili bir öğretimdir. Ancak bu etkinlikte coğrafi bilgi sistemleri kullanılmaz.

Cevap: D

65. I. Havanın soğuk olması iklim ile ilgilidir.
II. Yeni yerleşimler beşeri coğrafya ile ilgilidir.
III. Arıcılık yapılması bitki örtüsü ve beşeri coğrafya ile ilgilidir.
IV. Kendiliğinden yanan ateş jeolojik yapı ile ilgilidir.

Cevap: B

66. A) Strabon Roma Dönemi coğrafyasıdır.
B) Cuvier Yeni Çağ'ın sonu, Yakın Çağ'ın başında doğa bilimcisi ve jeolojik çözümleme ile ilgilidir.
C) Hegel felsefe ile ilgilidir.
D) Tycho Brache astronomi ve coğrafya ile ilgilidir.
E) Ptolemeus astronomi ve coğrafya ile ilgilidir.

Cevap: C

67. Bir konu öncesi öğrencilerin ön bilgilerini ortaya çıkarmak için yapılan değerlendirmeler, tanıma ve hazırlanışlığı tespit etme yani diagnoastik ölçme ve değerlendirme türü olarak tanımlanır.

Cevap: A

68. Soruda bahsedilen çalışma sınıf dışına taşan bir araştırma incelemesidir. Bu tür çalışmalar proje tabanlı öğrenme ve probleme dayalı öğrenme şeklinde işlenebilir. Ancak anlamlı öğrenme sunuş stratejisine işaret eder ve kazanımla uyumlu değildir.

Cevap: B

69. I. Sis ile ulaşım arasında nedensellik ilişkisi vardır.
II. Neden sonuç ilişkileri hiyerarşik bir ilişki değil, yatay ardışık, zamansal ve nedensel bir ilişkidir.
III. Bu ilişki psikolojik etki ile değil, fiziksel etki ile ilişkilidir.

Cevap: A

70. I. Akvaryum tekniğinde öğretmen "yem" olarak metaforik olarak tanımlanan ipuçları verebilir. Soru sorabilir. (Yem; metafor olarak kullanılır.)
II. İsteyen öğrenci iç gruba katılabilir.
III. Programlı öğretim bireyselleştirilmiş öğretimdir ve akvaryumla ilişkilendirilerek kullanılamaz.

Cevap: B

71. I. öncül panelin özelliğidir.
II. öncül çalıştayı, panelin, forumun özelliğidir.
III. öncül çalıştayı, panelin, forumun özelliğidir.
Her üç özelliği sağlayan sadece paneldir.

Cevap: C

72. Verili tablodan nüfus piramidi oluşturma kavrama ve uygulama becerileri gerektirir. Seçeneklerde sadece uygulama verilmiştir.

Cevap: C

73. I. Bu çalışmada ölçüt kazanım odaklıdır ve mutlak-tır.
II. Ön öğrenmeler ölçüldüğü için tanıyıcı değerlendirilmez.
III. İzleyici değil, diagnostiktir.

Cevap: C

74. Testlerin hatalardan arınıklık beklentisi güvenilirlik ve geçerliliği etkiler. Hangi test tipi olursa olsun hatalardan arınıklıktan taviz verilemez.

Cevap: E

75. Bu öğrencinin sözel dilsel zekâ ile ezber yaptığı, kavramları kavrayamadığı söylenebilir. Ancak akronim veya akrostiş kullandığına yönelik bir delil yoktur.

Cevap: B